

Riigi Teataja

Toimetus: Eesti Ajutise Valitsuse ruumides, Tallinnas. – Talitus: Toompuiesteel nr. 3, Tolli majas. Kontor avatud kella 9—2.

Ilmub tarvidust mööda.

Nr. 4

Kesknädalal, 4. detsembril 1918.

Nr. 4

Ajutise Valitsuse määrus 19. novembrist 1918: Ajutise Valitsuse määrused astuvad jõusse „Riigi Teatajas“ avaldamisega, kui määruses eneses teist tähtaega ära tähendatud ei ole.

Ajutine Valitsus kuulutab.

Isamaa on kõige suuremas hädas. Ära nälginud Wene rööw-sõjasalgad on ilma sõjakuulutamiseta Narwa juures maale tunginud, et Eestimaa wilja ja toidunatukest ära riisuda. Maad ähwardab rööwimine ja laastamine.

Pealetungijaid ei ole palju. Neid tagasi lüüa oleks tühi asi, kui Eesti rahwal oma korrapäraline sõjawägi oleks. Seda ei ole meie wäliste takistuste pärast veel jõudnud luua. Ainult sellepärast on sissemurdjatel esiotša korda läinud Narwat ära wõtta ja paarkümmend wersta edasi tungida.

Walikut ei ole. Kui meie tahame endi maad laastamise, paljaksriisumise ja käegakatsutawa hukkamineku eest ära päästa, siis on waja vastu hakata. Eesti rahwas peab kõik oma jõu kokku wõtma, et nurjatuid rööwliid ja rahurikkujaid weriste peadega üle piiri tagasi ajada. See ei ole raske, kui kõik rahwas ühel meelel üles tõuseb.

Wastupanek on juba käimas. Wabatahtlikud sõjamehed Eesti Raitse Liidust sõdivad Narwa wäerinnal ja on senistes lahingutes juba kõige suuremat mehisust üles näidanud. Waenlase kaotused on väga suured.

Ra wäljaspoolt on abi tulemas.

Kuid seniseid kaitsjaid on veel liiga wähe, et waenlast tagasi lüüa. Ja wäline abi wõib wiibida. Sellepärast on waja kiirelt rahwa sõjawägi elule kutsuda, kes waenlase vastu wälja astuks. Sellepärast on Ajutine Valitsus mobilisatsiooni wälja kuulutanud ja esialgselt neli aastakäiku mehi lipu alla kutsunud.

Et seda mobilisatsiooni läbi wiia ja tugewat rahwa sõjawäge elule kutsuda, otsustab Ajutine Valitsus:

Kõik walitsuse ja omawalitsuse asutused peawad oma hariliku tegewuse ajutiselt seisma panema, maha arwatud üksnes kõige hädalisem jooksew asjaajamine. Kõik walla-, alevi-, linna- ja maakonnawalitsused muutuvad sõjawäe walitsusteks.

Sõjapidamise jaoks on waja: mehi, sõjariistu, toiduaineid, raha, wara, talweriideid, hobuseid, meowankrid. Ajutisel Walitsusel on korda läinud

wäljamaalt sõjariistu osta. Teise jao on walitsus Saksa okupatsiooni-wõimudelt tagasi saanud.

Wõib olla, et esialgu sõjariistu kõigi meeste jaoks ei jatku, kuid Walitsusel on kindlad lootused neid veel juurde muretseda. Toidumoonna muretsmise on toidulusministerium oma peale wõtnud. Talweriideid ja igasugu muud sõjavarustust on sõjaministerium sakslaste käest osalt tagasi saanud, kuid veel rohkem läheb waja. Seda peawad meie walitsused ja omawalitsuse asutused kokku korjama.

See nõuab määratu suurt tööd. Walitsus üksipäini ei suudaks midagi ära teha. Kõik rahwaasutused, kõik ametnikud, kõik rahwa poolt walitud mehed peawad endid sellele tööle rakendama.

Wallawalitsused peawad jalamaid järgmised komisjonid ametisse panema:

1. Rahaasjade komisjon, kes koha peal sisseseamise laenu (lühikeseajaliste riigikassa kohustuste) müümist korraldab ja selle tellimiseks walla piirkonnas elawaid waranduslisi isikuid kohustab, nende määruste järele, mis walitsus selleks eraldi avaldab.

2. Rekwisitsiooni komisjon, kes rahwa sõjawäe jaoks talweriideid ja muud kehakatet sunniwiisil kokku wõtab. Iga wald peab andma 10 kasukat ehk Wene soldati sinelit, 10 talimütsi, 20 willast tekki, 20 paari kõlbulikka saapaid, 20 paari willaseid pealispüksa, 20 willast Wene soldati pealiskärki ehk willast kuube, 25 sooja särki ehk kampsoni ja 50 paari ihupesu. Iga talu peab andma ühe paari willaseid kindaid ja ühe paari willaseid sokke. Asjad, ei pruugi uued olla, kui nad aga hästi parandatud ja puhtad on. Waldade hulka on ka mõisad arwatud, kes kõigi asjade andmisest oma pinna suuruse järele peawad osa wõtma.

3. Rahwawäe komisjon, kes lipu alla kutsutawad mehed kokku käsutab, neile tarbekorral puuduwad soojad riided ja jalanõud kätte annab, ning nemad maakonna linna saadab. Käesolewas punktis nimetatud riided ja jalanõud tulewad iseäraldi kokku korjata ja ei tohi mitte eelmises punktis nimetatud warandusest wõetud saada.

4. Moonawankrite ja hobuste wõtmise komisjon. Iga wald (mõisad hulka arwates) peab andma 10 hobust ühes hobuseriistadega ja 7 wankrit.

Hobused peavad suurtüki- ja ratsawäele kõlblikud olema. Iga sadul, mis iganes kufagil talus või mõisas olemas, võetakse sunniviisil rahva sõjaväe tarvis ära. Kõik walla piirides olevad automobolid tulevad wallawalitsuste poolt üles kirjutada, nende omanikkudelt või hoidjatelt allkiri võtta, et neid kufagile teisele ära ei viida ja maakonnawalitsusele nende üle rutuline teade saata.

Kõik ärawõetud talweriided, wankrid, loomad, hobused, sadulad, hobuseriistad hinnatakse komisjonide poolt ära. Nende kohta seatakse üleüldine protokoll kokku ja igale omanikule antakse kwiitung wallawalitsuse pitsariga.

Kõik ärawõetud warandus saadetakse neist kohadest, mis maakonna linnale lähemal on kui 40 wersta, otsekohe maakonnalinna kraamiladusse, mujalt aga lähemasse waksalisse, maakonnawalitsuse abiladusse.

Maakonna- ja linnawalitsused peavad jalamaid ladude jaoks ruumid muretsema, kraami wastuwõtjad ja ladude walitsejad ametisse panema. Kõik sündsad kaubaaidad ja ladud tulewad rekwirerida. Iseäranis tuleb selle eest muret pidada, et loomad ja hobused hästi hoolitsetud ja toidetud saavad. Kasarmu ruumide jaoks tulewad kõige pealt kõik seltsimajad, trahterid ja kinoteatrid rekwirerida, tarbekorral ka erakorterid ja koolid. Linnawalitsused peavad kasarmute kordaseadmiseks, nii kui magamise asemete ehitamiseks jne., komisjonid ametisse panema. Niisama peavad linnawalitsused sõjaväe leivaahjud ja köögid sisse seadma.

Kõigi kokkukogutud asjade üle seatakse kõige suurema kiirusega täpipealsed aruanded ja nimekirjad kokku ja saadetakse sõjaministeriumi warustuswalitsuse ülema kätte, kes nende waranduste tarwitamise ja wäljaandmise üle korraldusi teeb.

Maakonna- ja linnawalitsused ei pea walitsuse käskusid ootama, waid ise kõige suuremat algatusewaimu ilmutama. See on peaasi. Ainult siis võidame.

Walitsus loodab kindlasti, et kõik kodanikud ise hädaohu suurusest aru saavad ja ilma fundimata need ohwrid kanda wõtawad, mida see käskukiri neile peale paneb. Kes nüüd ei tihka ühte jagu oma warandusest ohwerdada, see mõelgu selle peale, et kõik tema warandus ära riisutakse, ja võib olla, tuleroaks langeb, kui rööwsõja laine üle meie maa weereb. Selle hirmsa hädaohu kõrwal on kõik need ohwrid, mida Aj. Wal. praegu nõuab, tühi asi.

Kes seda aga siiski ei taha aru saada ja nende kergete ohwride kandmisest püüab kõrwale põigelda, nende wastu wõtab Ajutine Walitsus kõige waljumad abinõud tarwitusele, rasketest waranduse trahwidest algades kuni sõjawäljakohu kätte andmiseni.

Peaminister ja sõjaminister: R. Pätš.

Tallinnas, 1. detsembril 1918.

Cesti Ajutise Walitsuse teadaandmine.

Ajutine Walitsus loeb oma kohuseks kõigile Cesti Wabariigi kodanikkudele järgmist teada anda.

Neljapäeval, 28. novembril hakkasid Jamburgi poolt Wene wäesalgad ilma ühegi seletuseta Cesti Wabariigi piiridesse tungima. Selle sõjakäigu otstarbe kohta on Ajutisel Walitsusel ainult nii palju teada, et Wene Põhja sõjaväe ülem Posern neil päewil oma sõjawägedele on kõne pidanud, milles ta on öelnud: meil on nälg suur, aga Baltimaal on wilja küllalt, sellepärast läheme ja wõtame.

Et selle sõjakäigu otstarbeks meie maa wilja ja toiduainete rööwimine on, seda tunnistawad ka wangiwõetud wenelaste seletused.

Kui meie maa ise ei taha nälga jääda ja sõja rüüstamise ning laastamise tallermaaks muutuda, siis peab Cesti rahwas kõige oma jõu kokku wõtma, et rööwli kombel ja rööwli wõtetega maale tungijaid Wene wäesalku tagasi lüüa. Meie endi linnades on toiduainete puudus suur, meie endi rahwast ähwardab nälg. Kui nüüd weel Wene wäesalgad hakkawad wägivallega meie maad tühjaks riisuma, kui rööwsõja laine, külasid maha põletades, üle meie maa weereb, siis ootab meie rahwast möödapääsemata näljasurm. Rööwli wiisil pealetungijad on waja tagasi lüüa, maksu mis maksab! Peale selle kui werine maailmasõda kord on lõpule jõudnud, ei tohi meie maal uus tapatalgus uute wereojadega lahti minna.

Ajutine Walitsus korraldab sõjalist wastupanekut nurjatutele pealetungijatele. Ajutine Walitsus teeb kõik mis võimalik, et wäljaspoolt sõjalist abi ja toetust saada.

Aga selsamal ajal, kui wäljaspoolt meie maa wastu rööwimise ja laastamise sõjakäik on alganud, on wabariigi sees äraandlik salawande nõu awalikuks tulnud, mis tahab pealetungijatele abi anda ja teed tasandada.

27. novembril läks Wiru maakonna miilitsal korda Jõhwi alewis kedagi Auslandi tabada, kelle juures järgmine juhatuskiri leiti. (Wähem tähtsad punktid on siin waele jäetud.)

Juhatuskiri

käesolewa filmapilgu tarwis. Raion: Narwa, Dudowa, Rakwere, Tapa, Tartu.

Kõikidesse nimetatud kohtadesse ja nende wahpealsetesse punktidesse ning umbruskonda äranägemise järele, seltsimehi saata!

Neid seltsimehi kohustada iga päewa takka käskjala läbi teateid saatma Narwa komiteele.

Teateid on waja selle üle:

1) Kui palju on igas punktis sõjawäge, sandarmeriat ja politseid, eraldi jalawäge, ratsawäge ja suurtükiväge, politseid ja walgekaarti.

2) Kui palju on neil sõjariistu, suurtükka, hobuseid, automobilsid, mototsiklettisid jne.

3) Kus kohas iga wäeosa, kus patareid ja kuulipildujad seisawad.

4) Mis nummer on pagunite peal ja palju igas wäeosas.

5) Kui palju rongisid maksalist päewa jooksul läbi on läinud ja misuguse kraamiga.

7) Kui võimalik, jooksukraamidest, patareide ja kuulipildujate seisukohast plaanid teha.

8) Täpisealt teada saada staapide, politsei ja sandarmivalitsuste asukohad, iseäranis walgekaardi omad; peaasjalikult aga walgekaardi formerijate pealikute ja tähtsamate tegelaste asukohad.

9) Kõikide Eesti kontrrewolutsionäride ja Eesti parunite nimed ja adresid üles märkida ja kui võimalik need isikud kahjutuks teha.

13) Kõik sammud selleks astuda, et Narwa sillad ja peaasi Narwa raudteesild walgete ehk sakslaste poolt mitte ei peaks õhku lastud saama. Silla walwamiseks wiibimata 10 meest wälja wälida, kelle kohuseks teha seda wiibimata oma kätte wõtta, niipea kui meie wäed lähenewad. See on rewolutsionikomitee kategoriline nõudmine ja peab täide saama saadetud, maksku mis maksab.

15) Sõjariistadeladud tulewad üles otsida ja kui võimalik oma kätte wõtta, kui mitte, siis põlema pista.

16) Võimalikult rohkemal armul Saksa soldatite käest sõjariistu osta, ka suurtükka ja kuulipildujaid tuleb ära peita, suurtükkidel aga lukud ära wõtta.

Eesti rewolutsionikomitee.“

Ei ole mitte raske aru saada, keda selles juhatuskirjas „Eesti kontrrewolutsionärideks“ nimetatakse: kõiki neid, kes tahawad, et meie maal õigus ja seadus walitseksid, aga mitte wägivald, hulgalised mahalaskmised ja kõige kisedawam nälg, nagu Wenemaal, kõiki neid, kes tahawad, et meie maa üle kõige rahwa poolt walitud Usutaw Rogu walitseks. Kõiki neid nimetawad Wene rööwialkade kaasabilised kontrrewolutsionärideks ja waritsewad salaja nurga tagant, et neid õigel ajal „kahjutaks“ teha.

Niisugust salajase spionerimise ja nurga tagant töötawate mõrtsukate organisatsiooni ei wõi ükski riik kannatada, olgu ta nii waba ja demokratiline kui tahte. Sellepärast on Ajutine Walitsus kõik abinõud tarwitusele wõtnud, et seda organisatsiooni täiesti awalikuks teha, ja tegelasi kohtu kätte anda.

Tallinnas ilmuwa kommunistlise partei häälkandja „Kommunisti“ numbris 29. nowembrist on järgmist lugeda:

„Wenemaa töörahwa nõukogude poolt on pealetungimist ka Eesti kodanluse walitsuse wastu alustatud . . .“

Kommunistiline partei tunnistab awalikult, et ta ühes kommunistlise Wenemaa rewolutsiooni wäega kodusõjast kodanluse wastu osa wõtab. . .

Sellega on ajaleht „Kommunist“ awalikult enast selle wandenõu osaliseks tunnistanud, mis Auslandi tabamisega on awalikuks tulnud.

Niisugust ajalehte ei wõi ükski riik kannatada, olgu tema seadused nii wabad ja demokratlikud kui tahte. Sõnawabadus ei anna mitte õigust kõige rängemaid riiklisi kuritegusid toime panna.

Sellepärast otsustab Ajutine Walitsus:

Ajalehte „Kommunisti“ kinni panna.

Ajutine Walitsus loodab, et Wabariigi kodanikud omalt poolt walitsust aitawad ja toetawad wõitluses werise kodusõja õhutajate, Wabariigi äraandjate ja salajaste mõrtsukate wastu.

Peaminister K. Päts.

Siseminister A. Peet.

Teadku seda kõif!

Wene walitsus on ilma põhjuse teatamata oma wäesalkadele käsu andnud üle Eesti Wabariigi piiri tungida. Narwa juures on juba waenuline tegewus Eesti riigi piirides. Waenulised wäesalgad tungiwad edasi ja iga osa Eesti riigist, mis nad oma wõimu alla wõtta suudawad, ähwardab nälg, sest piirikaitse purustamise tagajärjel kaowad meilt kõik toiduainete tagawarad laialisesse Wene riiki, kus praegu kibe nälg walitseb. Ei taha meie talwe jooksul kõige suurema häda ja wiletsuse küüsi sattuda, siis peame Eesti riigi piiridele tagasi asuma. Waenulised salgad peame üle piiri tagasi ajama. Eesti rahwawägi peab nüüd ajamiitmata lipu alla kokku tulema. Ajutine Walitsus nõuab, et temal 1. detf. igas maakonnalinnas ühe polgu osa mehi koos oleks. Mobilisatsioonist ja wägede warustamisest peawad kõik osa wõtma. Seltskondlisi korraldusi kutsutakse walitsust oma kaastegewusega toetama. Et rahaasutused wõiksid riigikassat tarwiliselt toetada, soowib walitsus, et igaüks jõudu mööda teatava osa oma warandusest Eesti riigi laenu armel rahaasutustesse sisse maksaks. Kes nüüd osa ei tihka riigile tarwitada anda, wõib kogu oma warandusest ilma jääda, kui korralgedus waenlase edasitungimisel laiali laguneb. Kõik peawad nüüd oma kohust täitma, sest Eesti maad ähwardab tõsine hädaoht. Walitsus pöörab usaldusega Eesti rahwa poole, kindlas usus, et sel raschel katsatunnil Eesti riigi elanikud kõik kodused tülid kõrwale jätawad ja kui üks mees riigi ja korra kaitseks lipu alla ilmuvad. Kes sõjariistus aidata ei saa, see ohwerdagu aineliselt sõjawäe warustamise heaks.

Kõik, kes Eesti riigikaitsewäe kokkuastumist takistawad, kes sel puhul oma ametikohust ei täida, kes lipu alla kutsumisel ilmumata jääwad, kes riig-

giwõimude poolt nõutavaid varustusaineid ei anna, kes riigikaitse vastu kuritahtlilt tegemust avaldavad, väeosades oma kohuseid ei täida, kodusõda õhutavad ja Eesti Wabariigi kukutamise katsed teevad või selleks üles kihutavad, antakse sõjawälja-kohtute kätte.

Tallinnas, 29. nov. 1918.

Eesti Ajutine Valitsus.

Ajutise Valitsuse määrus laske-riistade kohta.

1. Igasuguste laske-riistade hoidmise ja kandmise lubad, mis Saksa võimude poolt antud, kaotavad tänasest peale maksmuse.

2. Isikud, kes laske-riistade luba soowivad saada, peavad pöörama: maakondades — maakonnawalitsuse, linnades — komandantide poole.

Maakonnawalitsusest lubasaamiseks tuleb kohalise wallawalitsuse tunnistus ette panna, et laske-riist tarvilik.

3. Iga laske-riista luba pealt tuleb 10 marka maksta.

4. Luba antakse välja mitte kauemaks kui kuue kuu peale.

5. Isikud, kellel Saksa võimude poolt laske-riista luba on ja kes § 2. nimetatud walitsusastutustelt uut luba ei saa, peavad oma laske-riistad kviitungi vastu sellele asutusele ära andma, kellel õigus on luba välja anda.

6. Selle määruse väljakuulutamisega kaotavad maksmuse kõik määrused, mis kohaliste võimude poolt selles asjas senini välja antud.

7. Isikud, kes selle määruse vastu eksivad, karistatakse rahatrahwiga kuni 3000 margani või wangistuslega kuni ühe aastani, kusjuures mõlemad karistusi võib ühendada.

Tallinnas, 29. nov. 1918.

Maanõukogu otsus sifemise laenu asjus.

Maanõukogu otsustas 23. nov. 1918. a. rahaministri ettepanekul järgmist:

1. Selleks, et riigi väljaminekuteks otsekohe tarvilikku sularaha muretseda, tuleb rahaministeriumile lubada Eesti Wabariigi 5% lühikeseajalisi wõlakohustusi välja anda.

Mk. 30.000.000 summas, aluseks wõttes Saksa idamarka, nimelt:

30.000 kohust.	à	M.	200	mis	teeb	M.	6.000.000
12.000	"	"	500	"	"	"	6.000.000
9.000	"	"	1.000	"	"	"	9.000.000
1.200	"	"	5.000	"	"	"	6.000.000
300	"	"	10.000	"	"	"	3.000.000
Summa							M. 30.000.000

Neist wõlakohustustest tähtajaga 1. mail 1919:

5.000	à	M.	200	M.	1.000.000
2.000	"	"	500	"	1.000.000

3.000	à	M.	1.000	M.	3.000.000
600	"	"	5.000	"	3.000.000
200	"	"	10.000	"	2.000.000
M.					10.000.000

Tähtajaga 1. juunil 1919:

7.500	à	M.	200	M.	1.500.000
3000	"	"	500	"	1.500.000
4500	"	"	1.000	"	4.500.000
300	"	"	5.000	"	1.500.000
100	"	"	10.000	"	1.000.000
M.					10.000.000

Tähtajaga 1. juulil 1919:

17.000	à	M.	200	M.	3.500.000
7.500	"	"	500	"	3.500.000
1.500	"	"	1.000	"	1.500.000
300	"	"	5.000	"	1.500.000
M.					10.000.000

2. Ajutisele Valitsusele õigus jätta rahaministeriumile lubada edaspidi veel uusi lühikeseajalisi wõlakohustusi välja anda

Mk. 20.000.000 summas.

Ajutise Valitsuse poolt määratud seeriates, tähtaegadega ja protsentidega.

3. Ettepaneku 1. osas nimetatud wõlakohustuste trüki- ja mahutuskuludeks (suusõnaline ja kirjalik kihutustöö) rahaministeriumile kuni Mk. 150.000 kredidi lubada (s. o. 0,5% suuruses laenusummast), kredidi määramist järgneva laenu (w. 2) kuludeks Ajutise Valitsuse hooleks jättes.

Maanõukogu abiesimees: J. Jaakson.

Sekretäri teine abi: B. Reggio.

Maanõukogu otsus Ajutise Valitsuse wõimupiiridest.

Maanõukogu otsustas 27. novembril 1918. a. Ajutise Valitsuse ettepanekul järgmist: 1. Maanõukogu istumisel 24. novembril 1918 heakskiidetud seadust täiendada järgmiste §§:

§ 1. Maanõukogu poolt on Ajutine Valitsus Usutawa Kogu kokkutulekuni täielikult wõlitatud riigiwõimu ilma mingisuguste kitsendusteta nii sise- kui välisasjades tarvitama.

§ 2. Ajutine Valitsus on niisugusel ajal õigustatud lepinguid tegema ning kohustusi riigi peale wõtma, kui ka kõikisugu määrusi ja seadusi välja andma.

§ 3. Kõik istumisjärkude waheaegadel väljaantud seadused ja määrused pandakse Ajutise Valitsuse poolt Usutawale Kogule ehk Maanõukogule, kui see enne Usutawat Kogu veel kokku peaks tulema, pärast nende kokkutulekut nende juhatusete kaudu 15 päewa jooksul kinnitamiseks ette. Ei leia nemad Usutawa Kogu ehk Maanõukogu poolt kinnitust, siis kaotavad nad oma maksmuse.

§ 4. Kõik seadused ning määrused, mis kinnitamiseks määratud tähtajal ette ei ole pandud, kaotavad tähtaja möödaminekuga iseenesest oma maksmuse.

§ 5. Kõik istumisjärkude waheaegadel tehtud lepingud ning Wabariigi peale wõetud kohustused antakse Usutawale Kogule ehk Maanõukogule 7 päewa jooksul pärast kokkutulekut teada.

2. See seadus hakkab kohe pärast tema wastuõtmist Maanõukogu poolt maksuma.

Maanõukogu esimees: A. Birk.
Sekretäri esimene abi: B. Reggio.

Maanõukogu määrus Eesti demokratilise wabariigi foda- fondjuse kohta.

§ 1. Eesti demokratilise wabariigi kodaniku õigused on kõigil isikutel, rahwuse ja usu peale waatamata, kes järgmisele kolmele nõudmisele wastawad: 1) kes Eesti demokratilise wabariigi piirides elawad, 2) kuni 1918. a. weebruarikuu 24. päewani endise Wene riigi alamluses olid ning 3) Eesti demokratilise wabariigi osadest pärit wõi kohalikkude elanikkude nimekirjas (акты состоянія) seisid, mis endise Wene riigi asutuste poolt siin maal ehk selle maa jaoks peeti (Wene Seaduste Kogu, IX köide, seisuslised seadused (св. зак. соот.), 1889. a. wäljaanne, § 858).

Ujutine äraolek Eesti demokratilise wabariigi piiridest, mille kestuse Ujutine Walitsus kindlaks määrab, selle määruse wäljakuulutamise ajast arwates, ei wõta mitte õigusi riigikodakondsuse peale.

§ 2. Isikud, kelle eluline huwi Eesti demokratilise wabariigi piirides ja kes siin asuwad, kui nad § 1-se punkt 3-le ei wasta, aga endise Wene riigi alamluses olid, peawad, et Eesti demokratilise wabariigi kodaniku õigusi omandada, sellekohase teadaande ühes tarwilikkude tõendus-tega kohalikule maakonna- wõi linnawalitsusele sisse andma, ühe aasta jooksul selle seaduse wäljaandmise päewast arwates.

Need teadaanded saadetakse koha pealt siseministeriumi läbiwaatamiseks, otsustamiseks ja, peale sellekohase wande ehk töötuse andmise eel-tähendatud isikute poolt, awaldamiseks. Riigikodakondsus algab awaldamise päewast peale.

§ 3. Ükski isik ei tohi ühel ajal Eesti demokr. wabariigi ja mõne muu riigi kodanik olla.

§ 4. Isikud, kes § 1. tingimustele wastawad, wõiwad, kui nad Eesti demokratilise wabariigi kodakondsusest soowiwad lahkuda, sellekohase teadaande maakonna- wõi linnawalitsusele saata. Selles teadaandes peab öeldud olema, misjulguse riigi alamaks astuda soowitakse, ja juurde lisatud tarwilik tõendus wastuõtmise nõusolekust teise riigi poolt. Maakonna- wõi linnawalitsus saadab need teadaanded ühes seletustega, et seaduslikka takistawaid põhjusi ei ole, Eesti demokr. wabariigi kodakondsusest lahkumiseks, siseministeriumi kaudu Ujutisele Walitsusele otsustamiseks.

§ 5. Alaealiste riigikodakondsus käib kuni 18. eluaastani nende lihaste wanemate järele, abielu

naistel — nende meeste järele. Eestkostmise all olemate üle, kes § 2 alla kuuluvad, otsustawad nende seaduslikud eestkostjad, kuid esimestel jääb õigus, kui eestkostmine nende üle lõpeb, wõi kui nad 18 aastat wanaks saawad, oma riigikodakondsuse kohta tagant järele otsustada, ühe aasta wältusel.

§ 6. Wõõraste riikide alamaid, wälja arwatud isikud, kes § 2. tähendatud, wõidakse Eesti demokr. wabariigi kodanikkudeks wastu wõtta § 2. määruste korras, kui nad vähemalt 5. a. Eesti demokr. wabariigi piirides alaliselt on elanud.

§ 7. Siseministeriumi ülesandeks jääb nende määruste läbiwiimiseks tarwilikka sammusid astuda.

Antud Maanõukogu poolt 26. novembril 1918.

Maanõukogu abiesimees: J. Jaakson.

Sekretäri teine abi: B. Reggio.

Kaubandus- ja tööstusministe- riumi ajutised määrused.

Wäliskaubanduse kohta Eestis.

Ujutise Walitsuse poolt kinnitatud 21. nov. s. a.

1. Sisewedu, wäljawedu ja transiit Eesti piirides ilma sellekohase lubata on keelatud.

2. Siseweo, wäljaweo ja transiidi palwete läbiwaatamiseks ja muude wäliskaubandusesse puutuwate küsimuste lahendamiseks asutatakse kaubandusministri ehk tema poolt määratud esitaja juhatusel wäliskaubanduse komisjon, mille liikmeteks on 1 esitaja kaubandusministeriumist (juhataja), 1 esitaja põllutöö- ja toitlusministeriumist (abijuhataja), 1 esitaja rahaministeriumist, 1 esitaja teedeministeriumist, 1 esitaja börsekomiteest, 1 esitaja Tarwitajate Ühisuste liidust ja üks ametiühisuste keskbüroost.

3. Komisjon wõib otsusi teha, kui kolm liiget ja juhataja kohal on.

4. Sisemise asjaajamise korra määrab komisjon ise kindlaks.

5. Komisjoni asju ajab kaubandusministeriumi kantselei.

Dige: Sekretär John Pitka.

Nendele, kelle omajad weel wangis istuwad.

Mitmelt poolt tuleb kohtuministeriumile küll suusõnalisi, küll kirjalisi järelepärimisi, arupärimisi, nõudmisi ja küsimusi, miks ei wabastatud kõiki politikawangisid ühe korraga. Kuna üks osa wangidest juba wabaduses on, peetawat teist osa weel kinni, pealegi wäljaspool Eesti Wabariigi piirid, kuhu neile wõimata toidumoonna järele wiia ning neid waatamas käia jne.

Mõned järelepärijad lähewad oma oletuste ning süüdistustega üsna kaugele, kõikjugu wõimalikka ning wõimatuid kahtlustusi Eesti Ujutise Walitsuse saksaõbralikkuse kohta tehes.

Et walitsewasse arusaamatusesse wähegi selgust tuua ja et inimesed oma järelepärimistega ise enaste kui ka ministeriumi ametnikkude aega asjata ei raiskaks, loeb kohtuministerium tarwlikuks kõikidele järelepärijatele wangide wabastamise asjas awalikult seletada:

Ujutine Walitsus teeb kõik, et kõik Eesti politika- ja sõjawangid wiibimata wabastataks. Kui see aga siiski nii kiiresti ei ole sündinud, nagu soowitaw, siis tuleb kõikidel seda asjaolu arwesse wõtta, et Ujutise Walitsuse wõim üksnes Eesti Wabariigi piirides maksem on, et üksnes neis piirides wõib ta täieõiguslise käskijana wangisid wabastada ehk neid kinni hoida lasta. Väljaspool Eesti wabariigi piirisid kinnihoitawate wangide wabastamine sünnib nende wõimude nõusolemisel, kes kinnihoidmise kohal walitsemas. Ujutine Walitsus on teinud kõik ja teeb weelgi, mis tema wõimuses, et väljaspool Eesti Wabariigi piirisid walitsewad wõimud kõik Eesti politika- ja sõjawangid wabastaksid; kõik Eesti kriminal-wangid, keda wiimasel aastal kodumaalt ära on wiidud ning wõõrsil kinni hoitakse, kodumaa wangikodadesse tagasi toodaks.

Kohtuminister: J. Jaakson.

Kohtuministeriumi asjade

walitseja eest: R. Eliaser.

Terwishoiu peawalitsuse määrused.

arstidele, haigemajade, sanatoriumite ja ambulatoriumite juhatajatele, aptekide omanikkudele, hambaarstidele, ämmaemandatele ja welskeritele
28. nov. 1918. a. Nr. 7.

Kõik arstid, haigemajad, sanatoriumid ja ambulatoriumid, aptegid, hambaarstid, ämmaemandad ja welskerid (meditsini) on kohustatud kuni 20. detsembrini s. a. kohalikku terwishoiu osakonda, nimelt linnades linnawalitsuse terwishoiu osakonda ja maakondades maaomawalitsuse terwishoiu osakonda järgmisi teateid andma:

1. Arstid: ees- ja priinimi; kas arst wõi arsti-teaduse doktor; millal sündinud; millal ja kus arsti diplomi saanud; millal promowerinud; kas mingisugune koht wõi eraarstina töötab; kui koht — misugune koht; misugune eriteaduse ala; sõjawäeteenistuse järk; elukoht lähemalt tähendatud.

2. Haigemajad ja sanatoriumid: asukoht; omawalitsuse asutus wõi erahaigemaja; misugused haigete osakonnad haigemajas; üleüldine ja üksikute jaoskondade woodite arv.

3. Ambulatoriumid: asukoht; misuguseid haigeid vastu wõetakse; ambulatoriumis töötawate arstide ja hambaarstide arv; haigete wastuwõtmise tunnid.

4. Hambaarstid: ees- ja priinimi; millal sündinud; millal ja kus diplomi saanud; kas ja kus ametis wõi wabalt praktiseriw; elukoht.

5. Ämmaemandad: ees- ja priinimi; millal

sündinud; kas esimese wõi teise järgu diplom; millal ja kus diplomi saanud; kas ja kus ametis wõi wabalt praktiseriw; elukoht.

6. Welskerid: ees- ja priinimi; millal sündinud; millal ja kus diplomi saanud; kas ja kus ametis; elukoht.

Tähendus: Welskeriteks loetakse ainult neid welskerid, kellel welskerite-kooli diplom on.

7. Aptegid: Aptegi asukoht; kas normal wõi abiaptek; aptegi omanik, selle ees- ja priinimi; millal sündinud; teadusline tsensus, millal ja kus wiimase saanud; aptegis töötawate rohuteadlaste nimekiri: ees- ja priinimed; millal sündinud; teadusline tsensus, millal ja kus wiimase saanud.

Kõik teadaandmised peawad dokumentidega ehk notariuse poolt kinnitatud ärakirjadega tõendatud olema. Kõikidest muudatustest isikute ja asutuste elus peale ülewalmimetatud teadaandmist tuleb wiibimata kohalikule terwishoiu osakonnale teatada. Niisama peawad kõik uuesti juurdetulewad isikud, kes nimetatud punktide alla käiwad, wiibimata ennast kohalikus terwishoiu osakonnas üles andma. Wiimastel ei ole enne ülesandmist töötamise luba.

Tähendus: Haigemajade, ambulatoriumite ja aptekide awamise luba annab ainult terwishoiu peawalitsus.

Määruste täitmata jätmise korral wõetakse nimetatud punktide alla käiwad isikud ja asutuste juhatajad seaduslikule wastutusele.

Siseminister: A. Peet.

Terwishoiu peawalitsuse juhataja:

Dr. Ronik.

Sekretäri asetäitja: B. Martna.

Ülewaade toitlusasja kohta.

Eesti riigi toitlusasjas puudub praegu õige kogupilt, kuna weel senini sakslased kõiki toitlusasutusi maal üle ei ole andnud. Kuna üleandmine Põhja-Eestimaal igalpool 14.—18. novembri wahel läbi wiidi, Rakweres pealegi 1917. a. walitud toitlusasutus ka sakslaste walitsuse ajal töötas, pole Lõuna-Eestimaal üleandmine igalpool weel mitte lõppenud, mida üleandjad sakslased iga abinõuga wiivitawad. Üleantawates toitlusasutustes walitses mitmel pool täielik korralagedus, ei saadud kätte kõiki raamatuid ja dokumente, mõnel pool tembeldati toitlusasutuste warandused Saksa sõjawäe warandusteks ja Paines põgenes isegi toitlusasutuse juhataja ühes kassapidajaga ära, 150.231 marka raha kaasa wõttes. Sedasama on teinud ka mitmed maal asuwad Saksa warustusametnikud. Kui palju puhta rahana uutele toitlusasutustele üle on antud, selle kohta puuduwad täpisepealsed teated.

Warustusaineid on üle antud wähesel määral. Põhja-Eestimaa kohta saadud teated näitawad, et üleantud warustusaineid ainult mõneks päewaks jatkus, ainult Rakwere linna ja Läänemaa leiwa-

wilja tagavarad ulatasid paariks nädalaks. Tartus ja Wiljandis on toidu- ja muud aineid üle antud õige puudulikul arwul. Nii sai Tartu maakonna toiduosakond kätte 600 puuda suhkrut ja 100 puuda tubakat, Tartu linn – 6.500 puuda rukkid, 300 puuda suhkrut ja 1.300 puuda tangu. Muidu on üle antud tühje waate, kotte jne. Mõnel pool annavad Saksa toiduasutused oma ladud üle ainult selle tingimisega, et ka nende igasugune ladus olew kaubarämps ära ostetakse.

Okupatsiooniwõimude rekwiisitionidest pääsedes paranesid toiduosolud linnades kiiresti: linnades antakse igalpool leiba $\frac{1}{2}$ naela päewas. Paides isegi $\frac{3}{4}$ naela päewas, ning tagavarad on wiimastel päewadel üleüldiselt täienenud. Ka turu hinnad alanesid kiiresti.

Eesti Walitsuse tegewuse esimesil päewil ilmus jälle liha, wõi jne. turule, kuna liha hind märksa, Tallinnas isegi kuni kaks korda madalamale langes.

Teadaanded ja korraldused.

Teadaanne ametikohtadele.

Et Ajutise Walitsuse wõi ministrite nõukogu arutamise ja otsustamise alla ainult niisugused küsimused käiwad, mis üleüldise ja põhjusemõttelise tähtsusega on, siis palub Ajutise Walitsuse kantselei kõiki ametkondi kirjawahetust kõikides teistes küsimustes mitte Ajutise Walitsuse nime peale, waid sellekohastele ministritele saata.

A. W. kantselei ülem: P. Ruubel.

Ministriumite adresid:

Siseministerium: Toompuieste 3, Tolli majas.

Haridusministerium: sealsamas.

Sõjaministerium: Pagari uul. nr. 1.

Seedeministerium: W. Pärnu maantee nr. 3.

Põllutööministerium: Wismari uul. Põllupanga majas.

Toidusministerium: sealsamas.

Kohtuministerium: Ringkonnakohus.

Tööstus- ja kaubandusministerium: Wene uul. nr. 5.

Töö- ja hoolekandeministerium: Suur-turg 14, ajutiselt.

Wälisministerium: sealsamas.

Ajutise Walitsuse ruumid: sealsamas.

Teadaanne.

Terwishoiu peawalitsus asub Toompuiesteel, Kaarli kiriku ees, Tolli majas. Terwishoiu peawalitsuse juhataja Dr. med. Konik wõtab esialgu vastu kella 10—12 e.l.

Korraldus.

Ajutise Walitsuse seaduse põhjal ajutiste kohtute sisseseadmise üle § 1. (Riigi Teataja nr. 1, 27. nov. 1918) määrab kohtuminister:

Kõik Eesti Wabariigi piirides asuwad kohtud alustawad oma tegewust 2. detsembril 1918. a. Nende rahukohtunikude kohuseid, kelle kohad praegu weel wabad on, täidawad ajutiselt rahukogude poolt määratud ametisse nimetatud rahukohtunikud; nende kohtu-uurijate kohuseid, kelle kohad

weel wabad on, täidawad ajutiselt Eesti Wabariigi prokuröri ettepanekul Tallinna ringkonna kohtu esimehe poolt määratud rahukohtunikud.

Kohtuminister: J. Jaakson.

Kohtuministeriumi asjade walitseja

eest: R. Eliaser.

Endistele Wene raha- ja maksuametkonna teenijatele.

Weneaegseid maksuinspektorid, rentei-, kameeral- ja kontrollkoja ametnikka, kes Eesti keelt oskavad ja Eesti Wabariigi maksu ja rahaametkonda teenistusse soowivad astuda, palun end suusõnal wõi kirjalikult rahaministeriumi (Tallinnas, endine Wene riigipanga maja) üles anda, juurde lisades lühedaid teateid hariduse ja siamaalse teenistuse kohta.

Rahaminister: J. Rukk.

Teadaanne.

Postiwalitsus annab teada, et nüüd, kus uued postmargid juba müügil on, lihtkirjad termes linnas jälle postikastidesse wõib lasta. Senised kastide pealkirjad ei tarwitse kedagi segada, — esimesel võimalusel saawad nad ajakohaselt muudetud. Mingisugust kirjade tsenserimist enam ei ole, mispärast kirjade ümbrikud kinni kleepida tulewad. Ka saatja adressi äratähendamine ei ole enam sunduslik, küll aga soowitab postiwalitsus seda edaspidigi kirjawahetajate eneste huwides teha, et nendel kordadel, kui kirjad saajatele mitte kätte ei peaks minema, nad saatjatele tagasi toimetatud wõiksid saada.

Tallinnas, 30. nov. 1918. a.

Posti ja telegr. walitsuse ülem:

H. Rikkand.

Sammud postiühenduse korraldamiseks Eesti- maa ja Lätimaa wahel.

Posti-telegrahwiwalitsuse teate peale 25. nov. et Riiaast ja Saksamaalt juba kauemat aega ei ole post tulnud ja et posti-telegrahwiwalitsus on Saksa walitsuse komisjarile Winnigile ja Läti ajutisele walitsusele postiühenduse korraldamise asjas ettepanekuid teinud, saatis teedeministerium komisjar Winnigile ja Läti ajutisele walitsusele ettepaneku, et kuni wastawate lepingute te-

gemiseni postiühendust Eestimaa ja Lätimaa vahel korras hoitaks ja Eesti Wabariigi postmargid makswaks tunnistataks.

Telefonide tarwitamist.

1) Eesti Ajutisele Walitsusele äraantawate ühenduste jaoks seatakse peajaamas sõjawäe-telegrahwi osakonnas iseäralik kohalik ühendus sisse, millele linnawalitsus teenijaid palkab. Tehnilise sisseseade seab sõjawäewalitsus korda.

2) Jutuajamised väljaspoole on niipalju lubatud, kui palju sõjawäelised traadid wabad on; kõnekeeleks olgu Saksa keel. Iga jutuajamine, mis Saksa huwidele vastu käib, katkendatakse.

3) Telegramme võib samuti ainult Saksa keeles saata ja nad waatab sõjawäewalitsuse tsensur läbi.

4) Kõik telegrahwimõrkude tööd teeb sõjawäewalitsus; uuteks ühendusteks jne. tuleb sellepärast telegrahwijaamas luba küsida.

Telegrahwiühendus Tallinna-Haapsalu, Lihula, Märjamaa, Keila ja Risti wahel on awatud.

1. detsembrist algades wõetakse nimetatud kohadesse telegrammisid vastu Tallinna p.t. kontori postiosakonna ruumides.

Tallinna p.t. kontori juhataja eest
H. Unto.

30. nov. 1918. a.

Teadaanne.

Tallinna linnawalitsus kutsub kõiki neid trahterite, nagu wõõrastemajade, möbleritud tubade, restoranide, trahterite, thee-, kohwi- ja söögi- majade, konditri-ärade, puhwetite jne. pidajaid, kes 1919. a. jooksul soowivad neid asutusi edasi pidada, sellest linnawalitsusele kuni 10. detsembrini s. a. teatama

Tallinnas, 29. novembril 1918.

Linnapea A. Hellat.
Sekretäri eest W. Wenzer.

Teadaanne liikumata waranduste omanikkudele.

Linnaamet annab teada, linnawolikogu sundliku määruse põhjal 16. novembrist 1917. a., et kõik liikumata waranduste omanikud ehk nende asemikud, ilma erandita, on kohustatud linna hindamiseosakonnale teadaandelehti linna piiris olevate liikumata waranduste koosseisu ja sissetuleku kohta (tühjad krundid ja linna rentkrundid kaasa arwatud) sisse andma mitte hiljem kui 20. detsembril 1918 a.

Teadaandelehti antakse välja ja wõetakse vastu iga linnajao kohalikus miilitse kantseleis 2.—20. detsembrini 1918. a. iga äripäew kella 9—2 päewal.

Wastutaw toimetaja: P. Muubel.

Iga teadaandelehe hind on 20 penni.

Korteri üüri aastane suurus tuleb nimetatud lehtedel markades üles tähendada.

Tallinnas, 29. novembril 1918.

Linnapea A. Hellat.
Linnasekretäri eest W. Wenzer.

Sellela wolitatakse kohtu-uurijaid Karl Saarmanni ja Erich Eeki Tallinna linna politsei kohtunikude aktiivid, asjalikka tõendusit vastu wõtma.

Kohtuministri eest: K. Päts.
Kohtuministeriumi asjade walitseja
eest: K. Eliasfer.

Teadaanne.

Kuna kõik sakslaste käes tarwitada olnud laewad Eesti Wabariigi poolt üle wõetakse, tuleb kõikidel laewaomanikkudel, kes arwawad omal õiguse olemat laewu tagasi saada, oma tõendawaid laewadokumentisid kaubandus- ja tööstusministeriumi mereasjanduse osakonnale, Tallinn, Wene uul. nr. 5, ette näidata wastawa wabaks laskmise tunnistuse saamiseks.

Mereasjanduse osakonna juhataja:

Joh. Pitka.
Asjaajaja: J. Naarits.

Üleskutse.

Mereasjanduse osakond kutsub üles kõiki Eesti Wabariigi ranna ja saarte elanikka, tuletornide, nende sisseseadete ning instrumentide, telefoni aparatide ja traatide rikkumise eest hoidma. Iga kodaniku püha kohus on riigi warandusit kaitsta ja walwata, et neid ei rikutaks ega rööwitaks.

Elanikud, kelle juurest kroonu warandusit leitakse ehk kelle süü lõhkumises selgeks tehtud, wõetakse wastutusele makswate seaduste järele.

Mereasjanduse osakonna juhataja:

Joh. Pitka.
Asjaajaja: J. Naarits.

Kõikidele ministeriumitele ja osakondadele.

Ringkirjaliselt.

Ajakirjanduse büroo juhhib kõikide ministeriumite ja osakondade sekretäride tähelepanekut selle peale, et büroole antawatel teadetel, ära kirjadel jne. kuupäewad ja dokumentide numbrid ära tähendatud peawad olema.

Ajakirjanduse büroo juhataja: J. Lintrop.

Teadaanne.

Ajutine Walitsus otsustas 30. novembril kooliõpetajaid ja raudteeametnikka rahwawäe kokkukutsumise käsu alt wabastada.

E. A. W. asjade walitseja: k. t. H. Käarik.

Tall. Eesti Kirjast.ühisuse trükikoda. Pikk tän. 2.